

4. szám
Dr. Petőházi Sándor

MAGYAR MAGÁNTISZTVISELŐ

A KERESZTÉNYSZOCIALISTA MAGÁNTISZVISELŐK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik havonként egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 44.
TELEFON: 336-761.

Előfizetési díj évi 3.60 pengő
Vállalatoknak 20.— pengő

Régi mezőn új kaszával

Amint az egyes ember életében a születésnap, vagy más évforduló a legtöbb esetben nem több egyszerű reminiscenciánál, így gyakran a közületek évfordulói is csupán visszaemlékezést jelentenek a múltra és egyben felkészülést a jövőre. Beszámoló arról, hogy a köz bizalmát élvező vezetők miként sáfárkodtak a reájuk bízott javakkal és mennyiben tettek eleget közületi kötelességeiknek, egyben pedig újabb küzdelmek előkészítése. Ebben az egyhangúságban csak akkor történik változás, ha a közösség tagjai elégedetlenek a vezetőséggel és a vezetőség ezt nem hajlandó belátni (melyik vezetőség hajlandó ezt belátni?), ilyenkor következik be a hare. Rendszerint testvérháború. De kikölkentheti a közületet egyhangú életéből az is, ha a rajta kívül álló körülmények úgy alakultak, hogy a közület célkitűzéseit vagy hátráltatják, vagy lényegesen elősegítik. Ilyen esetben valósággal felvillanyozódik a közösség minden egyes tagja és ha a szokásos évforduló bekövetkezik, egy emberként állnak be a sorba, hogy kitűzött céljaikat megvalósíthassák. A magántisztviselők életében hosszú évtizedeken át ezek az évfordulók, vagyis az érdekképviseleti szervezetek közgyűlései csupán újabb „nekibúsulást” jelentettek. Oly sok volt már a sérelem, elnyomás, nélkülözés, hogy lassanként úgy érezte a magántisztviselő, mintha a társadalomban ő lenne az egyedül „törvényen kívüli”. Valóban kívül volt a törvények megnyugtató korlátain, mert a magántisztviselő volt az egyetlen foglalkozás, ahol egyedül a jó Isten védte az embert. Törvény, rendelet volt még arra is, hogy a porrongyot meddig szabad kirázni, hogy az állatot nem szabad kínozni (helyesen), de hogy az embert, aki véletlenül magántisztviselő volt, nem szabad kínozni,

ezzel senki sem törődött. Hogy a magántisztviselő munkaerejét a legembertelenebbül kihasználják, hogy családját rettenetes nyomorban tartják, ez senkinek sem fáj. Hogy a magántisztviselő évtizedeken át dolgozhatott anélkül, hogy — ha munkaadójának úgy tetszett — egyetlen pihenőnapot is kapott volna, ez senkinek sem okozott szomorúságot. Gyűlt a keserűség, hogy már csaknem elviselhetetlen volt. Még biztató szó is csak akkor hangzott el, ha le kellett vezetni az elkeseredést. Segíteni rajtunk? Erre senki sem gondolt! Azaz gondolt! És cselekedett! Amit számtalan elődje csak ígért, azt most megvalósította Bornemisza Géza iparügyi miniszter úr. Ha visszapillantunk a múlt év közgyűlésére, amikor is a sok méltánytalanság keserítette el lelkünket és összehasonlítjuk ezévi közgyűlésünkkel, látnunk kell, hogy mily nagy utat tettünk meg. „Törvényen kívüliségünk” megszűnt. Most már nemcsak az állatot, de a magántisztviselőt sem szabad kínozni. Legalább is nem annyira, mint eddig. Ez a tény volt tehát az, amely ebben az esztendőben felvillanyozta kartársainkat. Valamennyien láttuk, hogy immár érdemes dolgozni, küzdeni. Eredményeinken megállni azonban nem szabad. Ellenkezőleg igen nehéz feladatok előtt állunk. A területet, melyen a további munkát folytatjuk jól ismerjük, de eszközeink újak. A már törvényileg rendezett jogviszonyt sokan akarják kijátszani, a mi feladatunk, hogy megakadályozzuk. Újabb eszközök kellene hát, melyekkel megteremthetjük emberibb életünk előfeltételeit. A régi mezőn új kaszával vágjuk a rendet. Közgyűlésünkön megfentük a kaszákat, indulhat a munka. Legyen Isten áldása rajta.

Dr. Petőházi Sándor.

322

Magunk között...

...hiába valljuk és ismételjük, hogy jogaink és kötelességeink egyformák, hogy lényegileg nincs különbség tisztviselő és tisztviselő között, a helyzet mégis az, hogy igenis van és pedig nagy különbség. Ez mutatkozik elsősorban a férfiak és a nők, a fiatalok és öregek, továbbá eléggé kirívóan az egyszerűbb és az úgynevezett fontosabb teendőket végző tisztviselők között.

Vegyük sorjába: a férfiak végzik munkájukat fölényesen, biztonsággal és fontoskodva, még akkor is, ha a legprimitívebb ügyről van szó. Közben beszélnek politikáról, sportról esetleg hivatalos dologról. És végzi zavartalanul munkáját. A nő tisztviselőnek munka közben nincs biztonságérzete, a legkritikább esetben tud határozott utasítás nélkül dolgozni, a komplikációt nem szereti, nem is bírja, egy-egy kétséges passzusnál határozott gondjai vannak, ezért munka közben nem is igen beszélget, de viszont a legkisebb szünetet felhasználja, hogy toilett ügyeiről referáljon, hogy elmondja a tegnapi látott mozi bő tartalmát, vagy kolléganőiről szerzett bizalmas értesüléseit. Ha méltánytalanság éri sír, elentétben a férfivel, aki káromkodik.

A fiatalok köteles tisztelettel tekintenek az idősebb kollégára, de csak addig, amíg nekik van igazuk. Mihelyt az öreg ellenvéleményt nyilvánít, kész az ítélet: vén hülye. Az öregek tapasztalata, sok évi gyakorlatfejlesztette tudása nem mindig imponál a feltörő, helyét határozott mozdulattal követelő fiatalok előtt. Ami jó volt tegnap, ma már nem jó, holnap pedig bizonyára már rossz lesz. Két ellentétes temperamentum, mely végsőfokon azonban mégis jótékonyan egyenlíti ki egymást.

Legnagyobb a különbség a munkakör tekintetében. A számlázó több mint a gépiró, a szaldekontista több, mint a számlázó, a pénztáros több mint mind a három, a főkönyvelő több mint mind a négy és mind a négy kevesebb mint a vezérigazgató titkárnője. — Figyeljük csak a nüánsokat, ahogy a fentemlített kollégák a szerintük alantasabb beosztásban dolgozó kollégával beszélnek, ha hivatalosan kérnek valamit. Még abban a „legyen szívesben“ is érződik árnyalati felsőbbrendűség. (E szó túlságosan előkelő a meghatározáshoz.) Ha pedig a képzelt alantas ellentmondani mer, elemmentáris erővel tör ki a vihar, mely tombolva szerez elégtételt a sértett hiúságnak. Ez az: *Hiúság*. — Megtaláltam a helyes szót. A hiú emberek eldorádója a hivatal. Talán nincs egyetlen tisztviselő sem, aki ne volna kisebb-nagyobb mértékben hiú. (De csak míg hivatalában van.) Hiúságból nem szabad hatáskört túllépni, még akkor sem, ha ebből baj származna is; hiúságból becsüli le a férfi a nő tisztviselőt, az öreg a fiatal, a fiatal az öreget, a feljebbvaló az alantast és csupán hiúságból tör ki a gyakornokból a méltatlankodó „fene egye meg!“ — amikor a feljebbvaló sürgősséget mond ki egy eléje tett munkára.

Ez a hiúságkomplexum fellelhető az élet minden vonatkozásában. Vitatkozhatunk a felett, hogy jól van-e így, avagy sem. Mert kétségtelen, hogy a hiúság sok esetben termékenyítő hatással van, de bizonyos, hogy több esetben nagyon visszatetsző és talán érthetetlen azok között az emberek között,

akik életük legnagyobb részét egymásmellett — négy fal közé szorítva — kénytelenek leélni. Jobb volna kevesebb hiúság és több megértés. (Mi—)

Szövetségünk közgyűlése

1938. évi március hó 12-én tartotta közgyűlését a Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetsége, Baross-utcai helyiségeiben, melyeket ez alkalommal teljesen megtöltött az érdeklődő tagok sokasága.

Róbert Emil kincstári főtanácsos, elnöki megnyitójában üdvözölte a vendégeket, a vidéki csoportok kiküldötteit, valamint a tagokat.

Tóbler János országgyűlési képviselő, központi elnök, felszólalásában azt hangoztatta, hogy a keresztény és nemzeti alapon történő szervezkedésre soha olyan szükség nem volt, mint ma. A magánalkalmazottak érdekében hozott törvényt és az annak alapján kibocsátott rendeletet csak első lépésnek tekinti és hiszi, hogy a kormányzat folytatni fogja megkezdett szociális munkáját.

Vitéz Vágvölgyi Ferenc főtitkár az évi jelentést terjesztette elő.

Keinráth Willibald (Pécs), Udvarlaky Sándor (Szombathely), Kertész Antal (Sárospatak), Patkó László (Szeged), Tomanovits József (Aktosz) és Jávoritzky Jenő dr. miniszteri tanácsos (Tesz.) felszólalása után a tisztikart választották meg a következőképpen:

Tisztikar:

Díszelnök: Róbert Emil.

Elnök: vitéz Vágvölgyi Ferenc.

Ügyvezető alelnök: Kedvessy György.

Alelnökök: Kelléry Lajos és Villányi Gyula.

Főtitkár: Merényi Gyula.

Titkárok: Stier József és Petőházi Sándor dr.

Pénztáros: Zuber Károly.

Pénztári ellenőrök: Ollinger Erzsébet és Arnold György.

Jegyzők: Buchstabler Kornél, Neidhart Tiborné.

Háznagyok: Byczek József, Keinrath Zoltán.

Könyvtáros: Barabás József.

Számvizsgáló bizottság tagjai:

Frombold Sándor, Schmerda Béla és Ulbrich Antal.

Az új tisztikar nevében vitéz Vágvölgyi Ferenc köszönte meg a bizalmat, majd kimondották, hogy táviratilag üdvözlik Bornemisza Géza iparügyi minisztert. A távirat szövege a következő volt:

„A Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetsége mai napon tartott tizenkilencedik évi közgyűlésén a magánalkalmazottak munkaviszonyának szabályozásáról szóló törvénnyel foglalkozva, örömteljes egyhangúsággal és hálattal szívvel mond köszönetet Nagyméltóságodnak azon fáradozásaiért, amellyel a már régóta időszerű szociálpolitikai problémák megoldásán dolgozik. Midőn a legrégibb keresztény és nemzeti alapon álló magántisztviselői szervezet közgyűlése bizalmának és ragaszkodásának ad mély tisztelettel kifejezést, egyben reméli, hogy Nagyméltóságod a magyar

szociálpolitika terén még számos kimagasló alkotással fogja gazdagítani a társadalom történetét.

vitéz Vágvölgyi Ferenc országos elnök.

A KERMOSz táviratára Bornemisza minisztertől a következő választávirat érkezett:

„A Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetsége T. Elnökségének. XIX. évi közgyűlésük alkalmával irányomban megnyilvánult

meleg ragaszkodásukért és bizalmukért fogadják őszinte hálás köszönetem kifejezését. Szívélyes üdvözléssel

Bornemisza.“

A közgyűlést társasvacsora követte, melyen Kedvessy György ügyv. alelnök, Merényi Gyula főtitkár, Róbert Emil díszelnök, vitéz Vágvölgyi Ferenc elnök, Többlér János országgyűlési képviselő, dr. Petőházi Sándor titkár és mások mondtak felköszöntőket.

A Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetségének XIX. évi jelentése,

melyet vitéz Vágvölgyi Ferenc főtitkár állított össze és olvasott fel az 1938. évi március hó 12-i közgyűlésen

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Kedves Kartársaim!

Az átkos emlékü kommun után, 1919-ben, tehát ez előtt 19 éve, alakult Szövetségünk, azzal a céllal, hogy tagjaink anyagi és erkölcsi érdekeit törvényes alapon megvédelmezze s ezek természetesen fejlődését előmozdítsa. Alapszabályaink 2. §-ában célul tűzte ki, hogy a magyar magántisztviselői kar azt a helyet tölthesse be a társadalomban, amely őt számánál és közgazdasági munkájának jelentőségétől fogva méltán megilleti. Már az alapszabályba lett annak idején felvéve, hogy a Szövetségnek feladata szociális intézmények létesítését kezdeményezni és ilyenek alkotásában segítséget nyújtani, törvényesítésükért legális úton küzdeni.

A megalakulás óta 19 év múlt már el. 19-szer ült össze a Szövetség közgyűlése, hogy számonkérje a megválasztott tisztikartól az évi munka eredményét és irányt mutasson a további esztendőre. Tudtuk azt, hogy nagyszabású, maradandó dolgot máról-holnapra nem várhatunk és számoltunk azzal is, hogy a magunk ügyének rendezéséért majdnem kizárólag a magunk erejére vagyunk utalva. Küzdelmünk során más magánalkalmazotti egyesületek is alakultak, de Szövetségünk a mozgalomban azóta is megtartotta vezető pozícióját.

És most, amikor XIX. közgyűlésünket tartjuk, elmondhatjuk, hogy munkánk nem veszett kárba, mert a magyar országgyűlés képviselőházának egy múlt év nyarán tartott ülésén, 1937. évi június hó 22-én szólasra emelkedett egy reverendás képviselő, vitéz Pintér József előadó és szöszert a következőket mondotta: „Tisztelt Képviselőház! Van szerencsém betérjeszteni a társadalompolitikai, valamint a közgazdasági és közlekedésügyi bizottság együttes jelentését a munkaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 443. sz. törvényjavaslat tárgyában. Kérem a jelentés kinyomatását, szétosztását, annak idején napirendre tűzését, egyben annak tárgyalására vonatkozólag a sürgősség kimondását.“

Végre elmondhattuk, hogy mi is műsorra kerültünk, minket is észrevettek, mi is aktuálisak lettünk, akik az egész magángazdaságot, annak komplikált szervezetét és szerkezetét vállainkon hordozzuk. Ezzel a törvénnyel kilendültünk évtizedes mozdulatlanágunkból és reményt kaptunk arra, hogy társadalmi osztályunk számára egy új korszak nyílik meg.

Aki figyelemmel kísérte ennek a javaslatnak parlament tárgyalását, megállapíthatta, hogy a felszólalók által említett adatok igen jelentős részben Szövetségünk munkájával hozatott össze. A javaslat időszereőségét alátámasztó jogi okokként a genfi egyezmény és kivételes felhatalmazáson alapuló rendeletek szerepeltek. A szociálpolitikai és társadalmi okokként a közgazdasági válság, a technika rohamos haladása, a gépek előretörése és a racionalizálás, nemkülönben a munkanélküliség említették meg. Az előadó által azonban mindezek az okokon kívül két szent és nemes elv, mint ok is megemlítettek, még pedig az egyik a gyakorlati kereszténység, a másik a gyakorlati nemzetszolgálat, a gyakorlati hazaszeretet. Lehet-e egy

szövetség működésének és munkájának szebb elismerése, mint az, amikor egy ilyen nagy horderejű törvényjavaslat benyújtásának időszereőségét a parlamenti előadó a sok más indító ok mellett abban a két fő okban magyarázza, amely Szövetségünk megalakulásánál általunk választott és fennállása óta minden működésénél általunk gyakoroltatott: a keresztény és nemzeti alap, a keresztény és nemzeti érzés.

Megelőző közgyűléseinken magam is többször adtam már vetületét annak a társadalmi rétegnek, amelynek érdekképviselője vagyunk, a keresztény magyar magántisztviselőknek, kik a magyar uri osztálynak, a magyar középosztálynak egyik alkotó elemét képezik. Most hivatott közéleti tényezők mondják el erről a táborról, hogy a magántisztviselő az a bizonyos szemérmes proletár, aki elrejtí szegénységét, de büszke a hazafiságára, ez az a középosztály, amely könyökvédőt hord a kopott ruhája felett, ez az a középosztály, amely sötét, dohos irodák mélyén pápaszettel és cvikkerrel dolgozik, csak azért, hogy precíz munkájába hiba ne essék. Ez az a középosztály, amely stanciból ebédel, de gyermekeit neveltetni s könyveket, képeket, ujságot vásárol, olvas, tehát magyar kultúrát terjeszt és támogat. Ez az a középosztály, amely sohasem vindiáltta magának azt, hogy ő nélkülözhetetlen, amely szégyelte a háborúban az untauglichságát és ezért inkább önként ment a harctérre; ez az a középosztály, amely ma is a magyar élet gerince, a magyar néppel él, dolgozik, szereti és vezeti azt, tehát minden támogatást megérdemel.

Elismerő szavak ezek és súlyt kölcsönöz e szavaknak az a tény, hogy ezt a törvényjavaslat tárgyalásakor, a képviselőház elnöki székében maga az elnök mondotta.

Tisztelt Közgyűlés! A szociálpolitikai problémák állandóan foglalkoztatják az egész világ politikai és gazdasági közvéleményét és nem kell külön megállapítanunk, hogy e tekintetben a magyar politikai és gazdasági közvélemény sem képezhet kivételt.

Tagadhatatlan, hogy új világ kialakulásának küszöbén állunk s érezzük számtalan próbálgatás között, mellyel a világ minden táján igyekeznek menedéket találni az ijesztően közeledő viharfelhők elől, nem bizonyulhat hathatósabb védelemnek más, mint a szociális bajok sürgős és gyökeres orvoslása, vagyis a mai sok hibától fekélyes kapitalista világrendnek a megreformálása.

Amikor ezeket a megállapításokat tesszük, nem gondolunk a magántulajdon szentségének megsértésére, de hangsúlyozzuk, hogy a magántulajdon kötelezettségeit is új alapokra kell fektetni. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a magántulajdon nemcsak jogosít, de kötelez is.

A javaslat tárgyalásakor

a képviselőház tagjai részéről igen sok jóindulattal és megértéssel találkoztunk. A kormány a törvényjavaslatlall éppen annak a társadalmi rétegnek a sorsán igyekezett segíteni, amelyik szervezetenlenség miatt nem tud elég erőt felmutatni. Ez az erőtlenség nem ritka eset-

ben a munkavállaló egyoldalú felhasználásához vezetett és az alkalmazottak és tisztviselők kellő védelem hiányában kénytelenek voltak tűrni a munkaadó önkényes akaratát. A magánalkalmazotti törvény új fejezetet nyitott a magyar szociálpolitikai életben. Ez a törvény van hivatva védelembe venni a nem egyszer magára hagyott magántisztviselő társadalmat.

A munkanélküliség mindig előttünk lebegő kérdése szempontjából a törvényjavaslat szintén fontossággal bír. Az ipari üzemi alkalmazottak száma az 1935. évi statisztikai adatok szerint 600.000 körül volt. Ha 52 és $\frac{1}{2}$ órás heti munkaidő átlagot veszünk alapul, akkor a heti többlet 4 és $\frac{1}{2}$ óra, vagyis 2.700.000 óra, ami annyit jelent, hogy 50.000-nél több új dolgozó juthat munkához. Ha e számítások a gyakorlatban nem is válnak teljes egészében valóra, tagadhatatlan, hogy a munkanélkülieknek a száma mégis tömegesen fog csökkenni.

A tisztviselőknél ugyanilyen számítások alapján az országban 20 ezerrel nagyobbak kéne lenni a felvevőképességek, ami természetesen csak fokozatosan következhet be. Tény az, hogy a zsúfolt munkapiac, az irgalmatlan verseny, a munkanélkülit olesó áruvá tette és kézenfekvő lehetőség volt a kizsákmányolás.

Szociálpolitikáival foglalkozóknak számolniuk kell a munkanélkül maradt tömegekkel és mű-humánus életvédelmi kísérletek helyett a kérdés módszeres megoldásának útját kell keresniök. Az önhibájukon kívül kenyér nélkül maradt, tanult és képzett fiatalság pánik hangulata az áradás veszedelmével fenyegeti a társadalmat. Az új törvény a munkanélküliség kérdésében is enyhülést fog hozni, de gyökeres javulás csak akkor lesz remélhető, ha az egzisztencia-halmozás rengeteg kirívó esete hatóságai rendelkezéssel megszüntetettnek.

A kettős foglalkozások kiküszöbölése céljából szigorú korlátok közé kell szorítani az aktív és nyugdíjas tisztviselőt másutt való alkalmazását.

Tisztelt Közgyűlés! Évi jelentésünkben helyet kell biztosítanunk a *különadó* kérdésének is. Érdekes jelenség, hogy a magánalkalmazottaknak jogai felett a múltban elnéztek, azt félreértették s amíg ez a probléma nem érdekelte a törvényhozókat, addig annál súlyosabban részesültek a kötelezettségekben. Mindig érthetetlen marad előttünk, hogy amikor a kötelezettségekről volt szó s amikor az ország nehéz pénzügyi helyzetben volt, miért éppen és kizárólag a magántisztviselőket és a magánalkalmazottakat sújtották „különadóval”. Ha megnézzük az 1935. évi adóstatistikát, akkor azt látjuk, hogy a legnagyobb adótételt jelentő 113 millió házbéradó után közvetlenül a szolgálati viszony megadóztatása szerepel, mégpedig 53 millióval és csak ezután következik a földadó 50 milliós tételével. Az alkalmazottak különadója az 53 millióból 24 milliót reprezentál és azt egy 1930. évi törvénnyel akkor rendelték el, amikor a kiadások apasztásáról, az állami bevételek növeléséről volt szó és amikor igen alacsony búzaárakról beszélhettünk.

Ez a különadó csak ideiglenes jelleggel született meg és érthető, hogy Szövetségünk az egyenlő teherviselés és igazságosság elvére helyezkedve, a különadó teljes eltörlésére minden évben akciót indított. Ez az akciónk mindeztideig teljes sikerrel nem járt, de az elmúlt évben elértünk annyit, hogy a különadót a 4320/1937. M. E. sz. rendelettel mult évi július hó 1-től kezdődően csökkentették és az illetékes pénzügyminiszter részéről a parlamentben ígéret hangzott el arra vonatkozóan is, hogy amennyiben az államháztartás helyzetének alakulása ezen a téren további lehetőségeknek teret enged, úgy a következő évek költségvetésének összeállításánál ezen adó szociális irányú csökkentésére fog törekedni.

Örömmel kell tehát megállapítanunk, hogy ezen a téren is eredményt értünk el, s reméljük, hogy érveink súlyával sikerülni fog ennek az antiszociális adónak teljes eltörlését is kiharcolnunk.

De a különadó elleni harcunkon kívül sürgetni fogjuk azt az átfogó adóreformot is, amely végre igazságos és arányos teherelosztást teremt az adózás terén. Lehetetlen, hogy azok viseljék a legnagyobb adóterhet, akinél az adó könnyen és kényelmesen megfogható és behajtható.

A munkaidő

terén a legutóbbi közgyűlésünk óta szintén örömdetes javulás állott be, amennyiben a kereskedelmi vállalatok tisztviselőinek és alkalmazottainak heti munka-

ideje heti 44 órában, az ipari és üzemi tisztviselők ideje pedig heti 48 órában maximáltatott. Ez a rendelkezés f. hó 1-vel életbe lépett és így — ha a miniszteri rendelet végrehajtására megfelelően ügyelnek — azt mondhatjuk, hogy ez a legsúlyosabb és a legtöbb visszavételre alkalmas adó probléma is megszűnt.

Az idevonatkozó rendelet részleteit Szövetségünk hivatalos lapjában és az összehívott taggyűlésen behatóan ismertettük s reméljük, hogy akkor, amidőn a magánalkalmazottak jelentékeny része hetenként 70 órát is dolgozott, a rendelet életbeléptetésével munkaidőjén kívül, családjának és a társadalomnak is fog tudni élni és reméljük, hogy ez a rendezés időben is módot fog nyújtani kartársainknak arra, hogy a szervezeti életben intenzívebben résztvehessenek.

A munkaidővel együtt náunk szabályozást a *hétvégi munkaszünet* kérdése is. Ma az a helyzet, hogy szombaton déli 1 órától minden tisztviselőnek biztosítva van a hétvégi pihenője, mégpedig nemcsak a nyári hónapok alatt, hanem az egész év folyamán.

A rendelet megjelenése előtt igen kevés volt azoknak a munkaadóknak a száma, akik alkalmazottaik részére törvényes kötelezettség nélkül, pusztán szociális érzésük alapján, *túlóradíjat* fizettek. Igen problematikus volt ez a kérdés, hiszen a munkaidő maga is szabályozatlan volt, s addig amíg nem volt meghatározva, hogy hol végződik a munkaidő, addig nem is lehetett beszélni arról, hogy hol és mikor kezdődik a túlmunka. A szociális fejlődés ezen a téren is maradandó eredményt ért el azzal, hogy egyrészt a túlmunkának 25%-kal magasabb díjazását biztosította, másrészt, hogy a túlmunkának keretet szabott. Szövetségünk a miniszter úrhoz intézett felterjesztésében a túlórának fokozatosan emelkedő díjazását kérte, hogy a nagyobb kiadás miatt a munkaadó részére ne legyen kívánatos és gazdaságos a túlmunka végeztetése, hanem ott, ahol ez lehetséges, új munkaerők beállításával végeztessék el a többlet munkát.

A túlórával kapcsolatosan az volt a kérésünk, hogy az első óra 25%-os, a második túlóra 50, a harmadik 75, a negyedik 100%-os pótlékolással fizetessék. A vasárnapi túlórára vonatkozóan ugyancsak 100%-os pótlék megadását kértük. Ezzel szemben a megjelent törvénytervezet általánosságban 25%-ot állapított meg. Miután azonban kimondja a rendelet, hogy túlórázás esetén sem lehet a napi munkaidő 10 óránál több, a pótlékoknak elvetése nagy sérelmet nem jelent. Rendezetlen a túlóradíjnak kiszámítása, mert nincs szó a rendeletben arról, hogy az egyes vállalatoknál rendszerezett karácsonyi segélyt, remunerációt, mérlegpénzt abban az esetben, ha az fizetés jellegével bír, a túlóradíj kiszámításánál miként kell figyelembe venni.

A fizetéses szabadság

a magántisztviselők nagy része által eddig ismeretlen fogalom volt és egy másik jelentős hányada pedig rendszertelenül, a főnök kedélykedvőtől függően kapta. Ez a kérdés az időközben megjelent törvénnyel szintén szabályozva lett és el kell ismernünk, hogy a törvény megfelelő szociális érzéssel és belátással nyúl hozzá a szabadságidő kérdéséhez. A szabadságidőnél meg kell állapítanunk, hogy az osztrák magánalkalmazotti törvénnyel szemben hátrányban van, mert nem tartalmaz arra vonatkozóan rendelkezéseket, hogy az előző szolgálatban, más munkahelyen szerzett munkaidő a szabadságnál figyelembe vétessék. Több oldalról javasoltatott a miniszter úrnak, hogy a diplomával rendelkezők részére a szabadságidő kiszámításánál némi előnyt biztosítson, de a magunk részéről éppen az érdekeltre való tekintettel helyeselnénk, hogy ez nem történt meg, mert abban az esetben, ha a diplomával rendelkezők privilegizált jogokat nyertek volna, úgy emiatt az elhelyezkedésük lett volna nehezebb, minthogy a magángazdaság ezeket a terheket mindenkor mérlegeli.

Tudjuk, hogy a javaslat tárgyalásakor a legtöbbet hánytorgatott probléma a munkaadók részéről a fizetéses szabadság kérdése volt. Azok a munkaadók, akik saját munkájuk produktivitása érdekében sohasem mulasztják el, hogy hetekre terjedő szabadságukat kivégyék, nem tudták, vagy nem akarták megérteni, hogy ezek a szempontok éppenúgy meg vannak a tisztviselőknél és munkásoknál is. A külföldi államok, ahol a

szociális teher szintén kalkuláció tárgyát képezi, a fizetéses szabadságot nem vezették volna be, ha annak termelésre vonatkozó előnyei nem volnának. Az ipari termelésünk 2.100 milliót tesz ki és a fizetéses szabadság pénzben kifejezve mintegy 4–5 millió pengőt jelent évente a gyáriparnak. Ha ezt az összeget arányban állítjuk a 2.100 millióhoz, akkor megállapíthatjuk, hogy a fizetéses szabadság költsége a termelési értéknek alig 1–2 ezreléke. Ilyen latitüdöt pedig a gyáripár kalkulációja az egyensúly veszélyeztetése nélkül mindenkor elbírná.

Helyesnek tartjuk a rendelet azon intézkedését is, hogy a szabadságot felaprózni nem lehet, hogy megtiltja az alkalmazottnak, hogy szabadságidő alatt munkát vállalhasson és kötelezi a munkaadót arra, hogy a szabadság beosztásáról alkalmazottját legalább 15 nappal megelőzően értesítse. A szabadságidő egy évi szolgálat után jár, minthogy pedig vannak foglalkozási ágak, ahol az 1 évi folytonos szolgálatot a munkavállalók sohasem érhetik el (szezon munkák), méltányos volna, hogy osztrák módra, a másutt töltött szolgálatból legalább annyi be volna tudható, hogy azáltal a minimális szabadságot minden alkalmazott elérhesse.

Ez a rendelkezés nemcsak szociális szempontból, de a gyakorlati kereszténység, a honvédelem szempontjából is igen nagy kihatással bír, mert a szellemnek és testnek az elsorvadását elsősorban az évtizedes szünet nélküli munka okozza. Ezeknek a szociális vívmányoknak bevezetésére nemcsak munkavállalói szempontból, de éppen a szociális érzésű munkaadók szempontjából is szükség volt, mert azoknak a munkaadóknak, akik alkalmazottaikkal szemben megértéssel viselkedtek, nagyobb terhet kellett e címen viselniük s így az üzleti versenyben éppen belátásuk és megértésük miatt nem tudtak megfelelő módon érvényesülni.

A legkisebb munkabér

megállapítása még eddig nem történt meg, de minden reményünk meg lehet arra, hogy a közeljövőben össze fognak ülni azok a paritásos bizottságok, amelyek a magántisztviselők részére megállapított új munkaidőre fizetendő legkisebb fizetések mértékét tárgyalni fogják. Ideje lesz annak, hogy a vérlázító kizsákmányolás és a magántisztviselői rabszolgotartás megszűnjön. Tarthatatlan volt már az állapot, hogy amíg Budapesten hiteles adatok nyomán a biztosítási szakmában működő tisztviselők leghosszabb munkaideje a kormányrendelet előtt heti 45 óra,

az élelmezési szakmában	heti 84 óra
az építőiparban	„ 72 „
tüzelőanyag szakmában	„ 81 „
filmszakma	„ 54 „
grafikus szakma	„ 75 „
gyógyszervegyészeti	„ 60 „
malom	„ 50 „
szállító szakma	„ 90 „
szeszgyár, likőr, rum	„ 48 „
terményszakma	„ 72 „
textil, nagy- és kiskeresk.	„ 80 „
textilgyár	„ 57 „
üggyvédi irodák	„ 60 „
vas- és fémipar (kis- és középipar)	„ 72 „
vegyészeti szakma	„ 90 „
vegyes szakma	„ 72 „

volt, addig a hosszú foglalkoztatás ellenére igen gyakoriak a 20–80 P-ig terjedő havi kezdőfizetések. Vidéki viszonylatban ezek az adatok annyiban változnak, hogy a munkaidő az említettél még hosszabb s a fizetés pedig még kevesebb.

A legkisebb munkabér kérdésében a javaslat a genfi nemzetközi egyezmény becikkelyezésével vállalt kötelezettségünket törvényesíti s a rendeleti alapon folyamatban lévő munkabérmegállapításoknak végleges alapot ad. Az indokolatlanul alacsony munkabér kiküszöbölésére az iparügyi miniszter széleskörű felhatalmazást kap s a bérmegállapítás céljaira a munkavállalók és munkaadók paritásos bevonásával megfelelő szervezetet létesít. A törvényjavaslat indokolásának érdekes és figyelemreméltó mondata szerint: „az olyan üzemnek, amely csak éhbérek fizetésével tarthatja fenn magát, nincs és nem lehet létjogosultsága“.

Mértékadó helyről úgy vagyunk informálva, hogy

a magánalkalmazotti fizetés havi összege üzemekben minimalisan 140–150 P, egyéb munkahelyeken minimalisan 120 P lesz, ami annyit is jelent, hogy ennel alacsonyabb fizetéssel tisztviselőt vagy magánalkalmazottat tartani nem lesz szabad.

Szövetségünk a *családi munkabér* rendszerének bevezetését is szükségesnek tartja. S miután ezt a kormány a közeli szociális programjába szintén felvette, remélhetjük, hogy ez a kérdés is mint sikerülten megoldott fog a napirendről lekerülni.

A részletekre vontakozóan a tárgyalások még folyamatban vannak. Így ma még arra sincs kialakult álláspont, hogy a családi bérpótlék intézménye önkéntes, vagy kötelező biztosítás alapján oldasse-e meg?

Programunkat képezi a *jövedelem helyesebb megosztására* vonatkozó intézkedésnek sürgetése is, mert lehetetlennek tartjuk, hogy amíg egyik oldalán a nincstelenség és a nyomor szedi a maga áldozatait, addig a másik oldalon határtalan vagyonok gyűljenek össze egy kézben. Budapesten 120 ember váltott be 1 millió pengőnél nagyobb jövedelmet és 100.000 P-n felüli jövedelme 121 embernek volt. Ez tarthatatlan állapot, de még inkább tarthatatlan akkor, ha tudjuk, hogy az 1 millió P-n felüli jövedelemmel rendelkező 120 személy közül 100, míg a 100.000 P-n felüli jövedelemmel bíró 121 közül 102 zsidó. Ezek az adatok a bevallott jövedelem alapján készültek, s mindenki biztosra veheti, hogy a tényleges adatok alapján az arány még kirívóbb lehet. A jövedelemelosztásnak kérdés-komplexumával világszerte foglalkoznak s ez egymagában is egész tanulmányt jelent. A mai politikai rendszer, a mai gazdasági helyzet ennek a kérdésnek igazságos és közmegelegedésre való megoldását csak úgy biztosíthatná, ha a jövedelmi adónál erősebb progresszívítást valósítana meg és kimondaná, hogy egy bizonyos összegű jövedelem után 100%-os a jövedelemadó. Azok a mohó és pénzsóvár nagykapitalisták, akiknek semmi sem elég, ennek a rendelkezésnek törvénybe iktatása után nem vetnék rá magukat az egész pénzpiacra, mert az adóhatáron felül nem állana érdekükben, de nem is volna lehetséges számukra a tőkegyűjtés.

Az egyes gazdasági érdekképviseletek tevékenységének nagyrésze a jövedelemelosztási problémákkal való foglalkozásból áll s állásfoglalásuk leginkább azt célozza, hogy a képviselőben tömörültek érdekeit védje, egyrészt a vállalkozási kockázat csökkentésével, másrészt pedig a hasznosnak lehető legnagyobb fokú biztosításával. A parlamentek munkájának nagyrészt a nemzeti jövedelem elosztásának következményeként jelentkező aránytalanságok következtében előállott helyzet igazságosabb megváltoztatása és ugyanezen okok miatt előálló szociális természetű kérdések orvoslása képezte.

Az *állami munkaközvetítés*, valamint a szakszervezetek jogi viszonyainak rendezése a miniszterelnöknek Győrben mondott beszéde szerint napirenden marad. A munkaközvetítésről szóló javaslat az előkészítési stádiumában van és így remélhetjük, hogy a *munkaszabadság elve* az állami munkaközvetítéssel egy időben szintén gyakorlati megoldásra fog találni. Ez a törvényes intézkedés szabályozni fogja a munkaközvetítők tevékenységét és országosan megszervezi a munkapiacot.

Szükségesnek tartjuk, hogy a *törvényes ellenőrző bizottságok* addig is, amíg a magánalkalmazotti kamara felállítása nem lesz, mielőbb megkezdjék működésüket, hogy a törvény és rendelet által biztosított jogaihoz minden alkalmazott egyaránt hozzájuthasson. Reméljük, hogy a folyamatban lévő plenáris tárgyalásokon mindazok a képviselők, akiket ügyünkben alaposan informáltunk és annak támogatására külön is felkértünk, a társadalmi osztályunk érdekeiért folytatott további küzdelmünkben is megértéssel és jóindulattal, szociális méltanyossággal fogják ügyünket szolgálni. Igen nagy súlyt helyezünk arra, hogy a paritásos bizottságokban helyet kapjunk és ezáltal a törvény rendelkezésének pontos betartását közvetlenül ellenőrizhessük.

Az elmúlt év folyamán látott napvilágot a *tűzharcos törvény* is, amely a magánalkalmazotti társadalom részére is tartalmazott bizonyos előnyöket. A legfontosabb lett volna ránk nézve az, ha a köztisztviselőkhöz

hasonlóan a háborúban töltött időt az öregségi biztosítási szempontjából egészben, vagy részben betudták volna. Miután azonban gazdasági okok folytán ez a tűzharcos törvénybe nem kerülhetett be, az ott biztosított további jogok inkább csak erkölcsi elismerés számba mennek.

A kollektív szerződések

életrehívásának szükségessége, amelyet mi magunk is annyira hangsúlyoztunk, a jövőben aszerint fog alakulni, hogy a törvény és rendelet intézkedéseit a munkaadók mennyire tartják be.

Küzdünk kell az állástalanság esetére szóló kötelező biztosítás bevezetéséért, mert a magángazdaság területén sem lehetnek ellátatlanok azok, akik önhibájukon kívül munka nélkül maradnak. Tudjuk, hogy a biztosításnak ez a fajtáját csak akkor lehet bevezetni, ha a gazdasági életben kedvező és tartós fölfelé ívelés van, de ez nem jelenti azt, hogy az ügynök részleteiről már korábban is ne tárgyaljunk és egy későbbi időpontban való bevezetés feltételeit már előre ne szabályozzuk. Egyébként az állástalanság esetére való kölcsönös és társadalmi biztosítás gondolatával a munkavállalók anyagi és erkölcsi függetlensége is erősen biztosítható.

Kívánságaink felsorolásánál nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy jövőben arra is törekedni fogunk, hogy társadalmi rétegünk a *magyar országgyűlés képviselőházában és felsőházában megfelelő és közvetlen képvisellel* bírjon. Végtelenül nagy öröm részünkre, hogy a magánalkalmazotti törvény tárgyalásakor a képviselők pártállásra és foglalkozásra való tekintet nélkül megértéssel és jóindulattal kezelték az ügyet, de éppen olyan keserűség volt azt látni, hogy a parlamentnek sem képviselőházában, sem felsőházában keresztény és nemzeti alapon álló magántisztviselő-törvényhozó nincsen. Remélhetjük ennek rendezését annál is inkább, mert a felsőházban a miénkhez hasonló nagy társadalmi osztály képviselő nélkül nincsen.

A magánalkalmazotti kamara

felállítását mindig szükségesnek tartottuk, holott ez sohasem volt annyira időszerű, mint éppen ma, amikor az új törvény a miniszteri rendelet és a végrehajtási utasítás a kérdéseknek egész tömegét fogja eredményezni. Örömiünkre szolgál, hogy Darányi Kálmán miniszter úr Öexcellenciája a parlament múlt év őszi munkájának megindulásakor, 1937. évi október hó 26-án tartott nagy beszédében, amikor a kormány terveit ismertette, a kamarával kapcsolatosan a következőket mondotta: „a már eddig létesített érdekképviseleti szervek analógiájára foglalkozni kívánunk a magánalkalmazotti kamara felállításával. Időszerűnek tartjuk a kérdést azért is, mert a munkaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló törvény kívánatosá teszi, hogy a végrehajtás ellenőrzése terén érdekképviseleti szerv is álljon a hatóság rendelkezésére és támogatására“.

A kamara minden bizonyára a többi kamarához hasonló módon autonómiát fog kapni, bár számolni kell azzal is, hogy az autonómiák működésével kapcsolatosan korszerű reformok fognak szintén életbe lépni.

A Keresztényszocialista Szakszervezetek Országos Szövetségének

intézőbizottságában Szövetségünket Kedvessy György ügyvezető alelnök képviselte, míg a vezérőrsbizottságban választmányunk által delegált 4 tag működött közre. Örömmel állapítjuk meg, hogy a Központ hivatalos lapja a „Jövőnk“ egyre erősödik és mindig nagyobb népszerűségnek örvend. A Központhoz való jó viszonyunknak biztosítására és kimélyítésére igen nagy súlyt fordítottunk.

A Központtal kapcsolatosan kell megemlékeznünk arról a nagyszabású parlamentben elmondott beszédéről is, amelyet a Központ országos elnöke, Tobler János a pénzügyi vitában mondott el s amelyben a szociális Magyarország megvalósítását sürgette.

Az elmúlt évben is számos együttműködést fejtettünk ki a velünk fegyverbarátságban működő *Keresztény Alkalmazott Kereskedők és Tisztviselők Országos Szövetségével*, mely főtitkárnkat időközben országos elnökévé választotta; továbbá a *Baross Szövetséggel*, mely működése során mindazokat a szociális irányú

törekvéseket, amelyek megvalósításáért évek óta küzdünk, a legnagyobb megértéssel és jóindulattal karolta fel, sőt annak ellenére, hogy munkaadókat tömörít, ezeknek a kérdéseknek sikeres megvalósítását maga is sürgette.

Igen nagy gondot fordítottunk arra, hogy a *Nagykovácsy-Kaszinóval* Szövetségünk állandó kontaktusban maradjon. Főtitkárnk a Kaszinó tagjai részére előadást is tartott és reméljük, hogy jövőben, amikor a Kaszinó tagjai részére a munkaidő szabályozásával több idő fog rendelkezésre állani, ők is kiveszik részüket a szövetségi munkából.

A Társadalmi Egyesületek Szövetségével

az összeköttetést főtitkárnk tartotta fenn, és magunk is csatlakoztunk ahhoz az akcióhoz, amelyet a Szövetség a bolsevizmus elleni küzdelemmel kapcsolatosan nagy erővel indított.

A szervezkedést

az elmúlt évben is folytattuk és arra a jövőben is fokozott figyelmet kívánunk fordítani, mert tudjuk, hogy minden törvénynek annyi az értéke, amennyi tömeg áll a szentesítése mögött. Biztosra veszem, hogy Szövetségünk munkáját, az eddig elért eredményeket azok a munkavállalók is értékelni fogják, akik eddig tagjaink sorába még nem léptek be.

Hiszem, hogy a munkavállalók nagy tömege fog majd e törvény mögé felsorakozni, mert az egész ország tudatára ébred annak, hogy milyen javakat rejt magában ez a szociális alkotás.

Mindenkinek tudnia kell, hogy a már meglévő jogok keretei csak egységes akarat és szervezett erő birtokában tágitathók. Ne felejtsük el, hogy Magyarországon 1890-ben, tehát egy fél évszázaddal ezelőtt csupán 11 ezer magánalkalmazott volt, akinek száma az iparosodás haladásával s a kereskedelem kiépítésével növekedett. 1900-ban 24 ezer, 1910-ben 41 ezer, 1920-ban 58 ezer magánalkalmazott volt, most pedig 132 ezer magánalkalmazott van. Ha a családtagokat átlagosan négyvel számítjuk, 526 ezer lélekről van szó, tehát ennyi ember nyugalmaról és biztonságról intézkedik a törvény.

Sajátságos, hogy amíg a fizikai munkásság országosan, sőt nemzetközileg szilárd, egységes szervezetbe tömörült, addig az annyira különlemű és differenciált lelkű szellemi munkások, akiknek egyénisége és hivatásköre sokkaltá gazdagabb, egységes és komolyabb ütőerejű közösséget, masszívabb társadalmi tömböt nem tudott jó ideig felmutatni.

Valamennyi magántisztviselőnek emlékezetébe kell véteni, hogy úgy az erkölcsi, mint a gazdasági helyzet javulását csak akkor lehet elérni, hogyha az azonos foglalkozású egyének szervezetekbe és érdekképviseleti egyesületekbe tömörülnek.

A szervezet, — hívják azt egyesületnek, ligának, vagy szövetségnek, — a társadalom egyik, vagy másik csoportjának valamely különleges érdekvédelmére megalkotott egység, melyben a tagok képességeik teljes kifejtésével kell, hogy az érdekek szolgálatában álljanak. Ne gondolja senki, hogy a szervezeti élet rá nézve lealázó, vagy lealacsonyító, mert XI. Piusz pápa apostoli körlevelében is rámutatott arra, hogy a munkaadók és munkavállalók helyesen teszik, ha szervezetekbe tömörülnek s ezek útján lehetővé teszik az igazságosság érvényrejutását.

Aki a gazdasági élet egész szövedékét áttekinti, mint azt a Quadragesimo Anno című pápai körlevél tette, belátja, hogy a szeretet és igazságosság együttes követelményei a gazdasági és szociális viszonylatokban csak úgy érvényesülhetnek, ha szilárd keresztény alapokon nyugvó szervezetek — egyhivatásúak egyesületei, vagy hivatásközi társulások — testülete nyújt hozzá segítséget. Az említett szervezetek ugyanis egymás közt kapcsolódnak s a különféle helyek és körülmények szerint, különböző alakban termelik ki a csúcs-szervezetet.

Az életrehívandó új szervezetben, paritásos bizottságokban és a létesítendő kamarában döntő befolyásunkat és vezető szerepünket csak akkor biztosíthatjuk, ha meglévő erőnket területlenül, egybekovácsolva megtartjuk és új erőket szerzünk hozzá.

Csoportok működéséről

szólva elsősorban a pécsiről kell megemlékezni. Pécsi csoportunk közgyűlése a mi közgyűlésünket megelőzte és annak során a csoport elnökével agilis kartársunkat, Keinráth Willibald Lászlót választották meg. A csoportra vonatkozó adatokkal külön nem foglalkozom, azokat a körünkben megjelent csoportelnök úr lesz szíves a közgyűléssel ismertetni. Igen nagy mértékben erősödött meg szombathelyi csoportunk is s minden reményünk megvan arra, hogy az egri, sárospataki és szegedi csoportok felállítását, illetőleg kiépítését és fejlesztését biztosra vegyük.

Erdész csoportunk

az elmúlt évben is Péterfay József kartársunk elnökle és irányítása mellett működött.

Nem mulasztathatjuk el, hogy a közgyűlés alkalmát fel ne használjuk arra, hogy a *sajtónak* tárgyilagos közreműködéséért és megértő támogatásáért köszönetet ne mondjunk. A sajtó kapcsán jelentem be, hogy *hivatalos lapunk*, a „Magyar Magántisztviselő” az elmúlt évben 16. évfolyamát fejezte be és havonta pontosan megjelent. A lap szerkesztéséért Merényi Gyula szövetségi alelnöknek jár ki a dicséret.

A Magánalkalmazotti Szervezetek Nemzeti Blokkjának munkaprogramjában mindvégig résztvettünk s ezt a kari érdekeken kívül már csak azért is kötelességünknek tartottuk, mert a Blokkot Szövetségünk hívta annakidején életre. A Blokk 9 magánalkalmazotti szervezetet egyesít magában és az elmúlt év folyamán Bornemisza Géza ker. miniszter úr előtt a jogviszony szabályozásával, a kamara felállításával kapcsolatos kívánásokat küldöttségben ismertette.

A magánalkalmazotti törvénytervezettel kapcsolatosan észrevételeinket és megjegyzéseinket a Blokk írásba foglalta s 1937. június 24-én beadványban terjesztette a miniszter elé. A Blokkban Szövetségünket 3 kartárs képviseli. Kedvessv Györgv ügyv. alelnök, Busa Ignác és dr. Petőházi Sándor. Főtitkárunk nagymérvű elfoglaltsága miatt a Blokk főtitkári tisztétől kénytelen volt megválni, amikor is ebbe a pozícióba Szövetségünk delegáltja, dr. Petőházi Sándor került.

A közgyűlési beszámoló keretében említést kell tenni arról a munkáról is, amelyet Szövetségünk a két legnagyobb társadalombiztosítási intézetben, az Otiban és Mabilban kifejtett.

Az Otiban, ahol Szövetségünket Mikes Ödön képviseli az igazgatóságban, egy terjedelmes felterjesztésben foglaltuk össze azokat a panaszokat, amelyek különösen az orvosi szolgálat elégtelenségére, az ügykezelés lassúságára, valamint a vidéki tagok rossz ellátására vonatkoznak. Az Oti nagyszabású terveket készített elő, amelyek ma már a megvalósulás stádiumába jutottak és amelyek az építkezés, a fürdőkultúra és a modern baleseti kórház és reumakórház építésével kapcsolatosak.

Társadalombiztosítás terén kívánjuk a biztosítási bérhatárnak felemelését, kívánjuk az öregségi korhatárnak 65 évről 60 évre való leszállítását, kívánjuk, hogy a hadviselt magánalkalmazottak részére az öregségi biztosítás állami hozzájárulással — a háborúban töltött idők arányában — felemeltessék.

Kívánjuk, hogy az önkéntes továbbfizetéssel biztosítottak részére az önkormányzati választásnál az aktív és passzív választási jog megadassék; kívánjuk, hogy a munkaadóktól ne nem folyó járulék tartalékolása ne csak a munkavállalók terhére, hanem paritásos alapon a munkaadók terhére is történjék.

A Mabi közgyűlésén kívánásainkat részletesen kifejtettük s mivel annakidején ezt lapunkban kellően részleteztük, itt csak a fontosabb kívánások felsorolására szorítkoztunk.

A leromlott gazdasági helyzet következtében mindig több azoknak a száma, akik az Intézetet igénybe veszik. A múltban, különösen a jobb fizetésűeknél gyakran előfordult az az eset, hogy megbetegedés esetén nem éltek a biztosítás által őket megillető jogokkal, hanem magánorvoshoz fordulnak. Manapság a tisztviselői családnál kevesebb a pénz és több a gond. Az étellel való megbirkózás manapság jobban kimeríti a tisztviselők erejét, munkabírását, egészségét, mint a régi, nyugalmasabb, higgadtabb világban. A Magán-

alkalmazott kora reggeltől késő estig gyúrta a munkát, táplálkozása és öltözete pedig hiányosabb, így aztán gyorsabban meg van a baj, hamarabb kell orvos, patika, kórház. Az emberek ma általában érzékenyebbek, fogékonyabbak a betegség iránt, a folytonos tülekedés az étellel, hogy a családnak meg legyen a falat kenyere, kimerültté, idegessé teszi a tisztviselő családapákat is. De ezenfelül a társadalombiztosítás említett intézményei azért is fontosak, mert ezeken keresztül lehet a biztosítottaknak előnyöket juttatni. Ezt a szociáldemokrata szakszervezetekben igen jól tudják, s a tagokat az előnyök révén kézben is tartják. Csak a keresztény társadalom nem veszi a fáradságot, hogy az általa lenézett intézményekkel behatóbban törődjön és a törvény által biztosított jogaival éljen. A Mabi igazgatóságában Szövetségünket Kedvessv Györgv ügyv. alelnök, vitéz Vágvölgyi Ferenc főtitkár és Villányi Gyula titkár képviselik, míg az elnökségben főtitkárunk foglal helyet. Ezenfelül tagsággal bírnak az Intézet pénzügyi, orvosi, gazdasági, tagsági igényjogosságát megállapító járadék-megállapító, alapszabály-módosító és alapokat ellenőrző bizottságában is.

Munkásságunk

bizonyítékául jelentjük, hogy az elmúlt évben egy rendszeres évi közgyűlést, 10 elnöki tanácsulást, 10 választmányi ülést, 8 propagandabizottsági ülést, 3 értekezletet, 4 taggyűlést és 5 bizottsági ülést tartottunk.

Az együvértartozadóság és kari szolidaritás érdekében 3 teaesten, 2 művészesten, 2 társasvacsorával, 1 összejövetellel és a Polgári Lövészegyesületben tartott szokásos zártkörű juniálisunkkal igyekeztünk kimélyíteni. Tartottunk az év folyamán 8 kultúrelőadást is, amelyet tagjaink mindenkor nagy számban hallgattak meg.

Könyvtárunk

fejlesztésére és kiegészítésére az elmúlt évben is súlyt helyeztünk, aminek eredménye, hogy Szövetségünk a múlt év végéig 817 kötetet mondhatott magáénak.

Karácsony alkalmával munkanélküli tagjaink között *segélyt* osztottunk ki, amikor is 18 tagnak összesen 490 pengőt juttattunk.

Hiteliszövetkezetünk

tagjainak száma 499-re szaporodott az elmúlt év folyamán, az üzletrészekben is volt szaporodás, úgyhogy múlt évi december hó 31-ével az üzletrészek darabszáma 1967, az üzletrésztörke pedig 39.340 pengő volt, amely 10 pengő híjján teljes egészében be is lett fizetve.

A Szövetkezet tartalékai az egyéb célt szolgáló alapokkal együtt 25.406 P 38 fillér volt. Takarékbetétek állománya 19.026 pengő 74 fillér. 1937. évben 207 tagnak összesen 161.411 P kölcsönt folyósítottunk, mellyel a váltókölesönök állománya 183.382 P-re emelkedett. A Hiteliszövetkezetnek az elmúlt év folyamán 1 közgyűlése és 24 igazgatósági ülése volt és kellő leírások és tartalékolások után 1.625 P 10 fillér tiszta nyereséggel zárta az évet. *Áruosztályunk* forgalma 22.900 P volt s bár a forgalom évről-évre állandóan növekedett, áruosztályunk működését mégis le kellett állítani, mert a Hiteliszövetkezet keretében annak továbbfejlesztése biztosítható nem volt.

Halálozás esetére biztosítási jelleggel bíró *kölcsönösségi csoportunk* taglétszáma 268 volt. Temetkezési segély címen 438 P 66 fillért fizettünk ki. Az év folyamán meghaltak: Baresay Oszkár és Machacsék Sándor kartársaink. 1937-ben 5 igazgatósági ülése és 2 közgyűlése volt a csoportnak.

A tagozalmi adatokkal

kapcsolatosan jelentjük, hogy Szövetségünkbe az elmúlt évben 172 tag lépett be, ezzel szemben 78 tag kilépett és tagdíjhátralék miatt törölt tagok száma 35 volt.

Állásnélküli tagjaink száma 43 volt, akik közül 13-at állandó jellegű álláshoz tudtunk juttatni, míg kisegítő munkákra 26 tagot helyeztünk el. Itt említjük meg, hogy az elmúlt év augusztusában Harold Butler, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal igazgatója Budapesten járt és felhasználta ezt az alkalmat arra, hogy a keresztényszocialista szakszervezetek székházát meglátogassa.

Mielőtt munkásságunk ismertetésének befejezésé-

hez érnek, említést kell tennem arról, az akciónkról, amelyet a magántisztviselők szociális helyzetéről megismerhetésére szolgáló *kérdőívek* kibocsátásával benyújtottunk le. A beérkezett válaszok feldolgozása igen nagy munkát jelentett és a precíz munka eredményével nemcsak a hivatalos körök, hanem a napi sajtó is hosszasan és részletesen foglalkozott.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Kedves Kartársaim!

A közgyűlésen tulajdonképpen a vezetőségnek részletes beszámolót kell adnia a munkásságról, de bármennyire is igyekeztem ezt a kötelességet szem előtt tartani, a közgyűlés időben korlátozott kerete nem teszi lehetővé, hogy az év folyamán végzett munkánk minden területére részletesen kitérjek. A jelentés összeállításánál arra törekedtem, hogy főleg azokról a munkákról tegyek hosszabb jelentést, amelyeket annakidején lapunkban nem állott módunkban eléggé részletesen ismertetni.

Nem mulaszthatom el, hogy jelentésem végétével még ne emlékezzem a Szövetség tisztikaráról és agilis választmányáról. Hogy a Szövetség eredményekben gazdag munkás évről számolhat be, az annak köszönhető, hogy a választmány tagjai mindenkor a legnagyobb odaadással és ügybuzgalommal állottak a vezetőség rendelkezésére. Külön kell megemlékezni arról az odaadó, önzetlen és fáradságot nem ismerő munkáról, melyet ügyvezető alelnökünk, Kedvessy György fejtett ki a Szövetség érdekében.

Ő a Szövetség legéberebb öre s mozgatóereje és népzugyminisztere, aki a gazdasági egyensúly biztosításán felül a fejlődésről is gondoskodik. Bizonyíték erre egvire növekedő szövetségi helyiségünk is.

A Szövetség nagy feladatok előtt áll, s ezeket a feladatokat csak úgy fogja tudni megoldani, ha a tagok bizalmára, kitartására és jószándékú segítségére a jövőben is teljes mértékben számíthat.

Hiszem és remélem, hogy a jó Isten áldása, a tisztikar szakértelme, ügybuzgósága és kitartása, a választmány hathatós támogatása és a társadalom megértése mellett utunk célhoz fog vezetni.

Adjá Isten, hogy úgy legyen!

Szövetségünk naptára április hóra:

Clubest 7, 14, 21, 28-án délután 6 órakor.

Hitelszövetkezetünk igazgatóságának ülése 12, 26-án este 7 órakor.

A propaganda bizottság ülése 12-én este 7 órakor.

Elnöki tanács-ülés 14-én este fél 8 órakor.

Választmányi ülés 20-án este 7 órakor.

Kölcsönösségi csoportunk igazgatóságának ülése este fél 8 órakor.

Sajtóbizottsági ülés 21-én este 7 órakor.

Bankett vitéz Vágvölgyi Ferenc elnökünk tiszteletére 23-án este. Jegyek és meghívók igényelhetők hivatalos órák alatt.

Hölgybizottsági ülés 28-án este 7 órakor.

Szövetségünk beadványa Bornemisza Géza iparügyi miniszterhez

Szövetségünk beadvánnyal fordult az iparügyi miniszter úrhoz, melyben javaslatot terjesztettünk elő a nyílt árusítású üzletek tárgyában kiadandó rendeletet illetőleg. Helyszűke miatt javaslatunkat kivonatban az alábbiakban ismertetjük:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

A nyíltárusítású üzletek munkaidejének szabályozását tárgyaló rendelettervezetre vonatkozólag bátor-kodunk észrevételeinket tiszteletteljesen megtenni.

Mindenekelőtt arra hívjuk fel Nagyméltóságod figyelmét, hogy a nyíltárusítású üzlet fogalma — a mai viszonyoknak megfelelően — nincs szabályozva. A régi, idevonatkozó rendelet homályos és mindent egybefogó meghatározása már csak azért sem helytálló, mivel azóta sok olyan üzletág keletkezett, mely — bár a nyílt

árusítású üzlet látszatát kelti — mégsem minősíthető annak. — Vleményünk szerint nyíltárusítású üzletnek csupán az az üzlet tekinthető, mely kizárólag áruk kicsernybeni eladásával foglalkozik, illetve közvetlenül a fogyasztót szolgálja ki, oly módon, hogy az árut a vásárló azonnal magával is viheti. — Nem minősíthető nyíltárusítású üzletnek az az üzlet, mely kizárólag vagy túlnyomó részben viszonteladóknak árusít (nagykereskedő), továbbá ügynökségek, gépalkatrészeket árusító üzlet, abban az esetben, ha kizárólag vagy túlnyomó részben tovább feldolgozó műhelyeknek árusít és nem minősíthetők nyílt árusítású üzletnek azok a gyártelepen működő elárusítóhelyek sem, melyek — bár utcára nyíló boltokkal rendelkeznek — túlnyomó részben saját gyári szükségletük fedezésére, vagy továbbfeldolgozó műhelyek részére tartják fenn alkatrész üzleteiket.

A nyíltárusítású üzletek ilyen, vagy ehhez hasonló pontos meghatározása sok visszás helyzetnek és visszaélésnek venné elejét.

HIREK

A Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetsége központi helyisége: Budapest, VIII., Baross-utca 44. II. emelet. Hivatalos órák: szombat kivételével minden hétköznap d. e. 9—12-ig és d. u. 2—7-ig. Szombaton délután 2-ig. Telefon: 336—761.

DR. BABITS SÁNDOR Szövetségünk ügyésze minden csütörtök este 7—9 óra között jogi tanácsot ad Szövetségünk helyiségében.

TITKARI ÓRÁK: Szerda, csütörtök, péntek d. u. 5—7-ig. Telefon: 336—761.

SZEMÉLYI HIR. Nussbaum Katalin, a Siemens-Schuckert Művek Rt. tisztviselője, Szövetségünk régi lelkes tagja és Marosán János f. év március hó 15-én tartották esküvőjüket a krisztinavárosi plébánia-temp-lomban. Ezúttal is meleg szeretettel üdvözljük.

KÖLCSÖNÖSSÉGI CSOPORTUNK utolsó esedékes járulékai 22 és 23 szám.

HALÁLOZÁS. Halász János, Szövetségünk tagjának felesége halt meg. Mélyen sujtott kartársunknak ezúttal is kifejezzük részvétünket.

Szerkesztői üzenetek

H. F. PÉCS. Sajnos a legkisebb munkabér megá-lapító bizottságba vidéki kartársainkat csak abban az esetben ajánlhatjuk, ha az illető kartárs vagy kartár-sak az ezzel járó esetleges vasuti és egyéb költségüket önmaguk viselik, mert ez a tisztség nobile officium, amint ezt az iparügyi miniszter úr a 9799/XIII—938. sz. leiratában közli Nemzeti Blokkunkkal. — Ez pedig túl-sok áldozat lenne az amúgy is rosszul fizetett vidéki kartársainknak.

RÉGI TAG. Igaza volt. A nyílt árusítású üzletekre vonatkozó rendelet egyelőre még csak tervezet.

KERESŐ NŐ. A jövőben küldünk meghívót az Ön által beküldött címekre is.

F. J. Köszönjük bejelentését és már ajánlásunkkal el is küldtük egyik állásnéküli kartársunkat. Reméljük, alkalmazni fogják.

TÖBBEKNEK! Mind vidéki, mind pesti kartár-sainknak e rovatban készséggel nyújtunk felvilágosi-tást bármely magánalkalmazotti kérdésben. Bizalma-sabb kérdésekre levélben válaszolunk.

Felelős szerkesztő és kiadó: Merényi Gyula

Máté Ernő könyvnyomdája Budapest, VIII., József-utca 61.
Telefon: 13-92-59.